

Zákon č. 25/2006 z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov a jeho aplikácia v praxi.

Zameranie prednášky:

- súčasný stav legislatívy v oblasti verejného obstarávania
- oboznámenie so zmenami v legislatívne verejného obstarávania v súvislosti s prijatím zákona č. 28/2013 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- informácia o legislatívnom procese návrhu veľkej novely, navrhované zmeny zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní, ktoré sú obsahom „veľkej“ novely
- najčastejšie opakujúce sa nedostatky v procese verejného obstarávania pri aplikácii zákona č. 25/2006 z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“), ktoré majú vplyv na výsledok verejného obstarávania a viažu sa k správnym deliktom

Súčasný stav legislatívy v oblasti verejného obstarávania, zákon o verejnom obstarávaní

K zákonu č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“) bolo prijatých k dnešnému dňu novelizovaný k dnešnému dňu 19 noviel, ktorými boli upravované a dopĺňované ustanovenia zákona o verejnom obstarávaní a to formou priamych ako aj nepriamych noviel. Posledná legislatívna zmena nastala prijatím zákona č. 28/2013 Z. z. , ktorým sa mení a dopĺňa zákon o verejnom obstarávaní tzv. „malá novela“, ktorý nadobudol účinnosť od 18. februára 2013.

Zákon o verejnom obstarávaní v platnom znení upravuje zadávanie zákaziek na dodanie tovaru, na uskutočnenie stavebných prác, zákaziek na poskytnutie služieb, súťaž návrhov a správu vo verejnom obstarávaní.

V jednotlivých častiach zákon o verejnom obstarávaní určuje okruh osôb, ktoré v zmysle ustanovení zákona o verejnom obstarávaní sú povinné pri nadobúdaní tovarov, stavebných prác a služieb postupovať zákonom určenými postupmi.

Zákon o verejnom obstarávaní určuje postupy a procesy verejného obstarávania, podmienky ich použitia, podmienky pre účasť v postupoch zadávania zákazky.

Zákonom o verejnom obstarávaní je upravený proces elektronického verejného obstarávania ako aj skutočnosti, ktoré sa viažu k povinnosti použitia elektronickej aukcie.

Revízne postupy – žiadosť o nápravu ako aj výkon dohľadu uskutočňovaný úradom – konanie o námietkach a výkon kontroly sú upravené ustanoveniami zákona o verejnom obstarávaní a dané ako kompetencie úradu, ktorými sú aj metodické usmerňovania

účastníkov procesu verejného obstarávania, vedenie zoznamu podnikateľov, vedenie zoznamu odborne spôsobilých osôb.

Úrad v rámci deklarovaných kompetencií v zákone o verejnom obstarávaní vystupuje aj ako správny organ a to pri ukladaní pokút za správne delikty, ktorými sú porušenia zákona o verejnom obstarávaní v procese verejného obstarávania, ktoré úrad zistil pri výkone svojej činnosti a ktoré majú vplyv na výsledok pre verejné obstarávanie.

V rámci svojej metodickej činnosti a z titulu zlepšenia aplikačnej praxe úrad zverejňuje na svojom webovom sídle rozhodnutia úradu o námietkach, ktoré deklarujú zistenia v konkrétnych prípadoch a samotné rozhodnutie v danej veci, čím úrad transparentne deklaruje aplikačnú prax.

Úrad rovnako zverejňuje výkladové stanoviská k jednotlivým ustanoveniam zákona o verejnom obstarávaní, ktorých cieľom je zjednocovanie právneho názoru v danej téme a to k aplikácií príslušného ustanovenia v praxi.

Úrad svojim konaním sleduje zlepšenie zákonného prostredia v oblasti verejného obstarávania, svojou metodickou činnosťou vytvára prostredie pri lepšiu aplikačnú prax ustanovení zákona o verejnom obstarávaní čím predpokladá zníženie rizika porušenia zákona o verejnom obstarávaní, čo vedie k zákonnému uzatváraniu zmlúv v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní a k zvýšenej možnosti čerpania eurofondov, bez ich krátenia.

Legislatívne zmeny zákona o verejnom obstarávaní , „malá novela“ - zákon č. 28/2013 Z. z. , ktorým sa mení a dopĺňa zákona o verejnom obstarávaní č. 25/2006 Z. z.

Dňa 13. februára 2013 bol prijatý zákon č. 28/2013 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov ktorého účinnosť nastala 18. februára 2013, tzv. „malá novela“ zákona o verejnom obstarávaní.

Touto legislatívnou úpravou sa sledovalo zrýchlenie procesu verejného obstarávania, zrýchlenie a zlepšenie výkonu dohľadu nad verejným obstarávaním, čo by malo prispieť k procesom verejného obstarávania a zlepšeniu čerpania eurofondov.

Základne zmeny zákona o verejnom obstarávaní vyvolané „malou novelou“ sú nasledovné:

- § 26 – osobné postavenie
 - rozšírené požiadavky na splnenie podmienok účasti – osobného postavenia, a to o nové skutočnosti, ktoré sa viažu k preukázaniu skutočnosti že záujemca, uchádzač a ani jeho akcionár, alebo člen spoločnosti alebo právny zástupca nemá zákaz účasti vo verejnom obstarávaní

s uvedenou úpravou sa viaže vydávanie dokumentu: **potvrdenie úradu**, ktoré deklaruje, že konkrétny subjekt **nemá zákaz účasti vo verejnom obstarávaní** a ktorý vydáva úrad na základe žiadosti.

- § 32 - určenie podmienok účasti
 - ustanovenie deklaruje možnosť preukázania podmienok účasti čestným vyhlásením, pričom **doklady preukazujúce splnenie podmienok účasti predkladá úspešný uchádzač** , všetko podľa § 44 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní
- § 36 – zábezpeka
 - upravené a rozšírené dôvody prepadnutia zábezpeky a to z dôvodu nepredloženia dokladov úspešným uchádzačom, predloženie dokladov, ktoré sú v rozpore s údajmi, uvedenými v čestnom vyhlásení alebo ak neposkytne súčinnosť podľa § 45 pri uzatváraní zmluvy
- § 39 – predkladanie ponúk
 - upravené predkladanie ponúk a to v dvoch častiach osobitne oddelených a označených ako časť „ostatné“ a časť „kritéria“
- § 41 – otváranie ponúk
 - najprv sa otvára v rámci ponuky časť „ostatné“, prebehne proces posudzovania splnenia podmienok účasti , vysvetľovania, vylučovania
 - následne ak neboli podané žiadosti o nápravu, námietky, otvára sa ponuka časť „kritéria“
 - vyhodnocuje sa mimoriadne nízka ponuka, prebehne proces vysvetľovania, vyhodnotenia ponúk, nasleduje oznámenie výsledku vyhodnotenia ponúk
- § 45 – uzavretie zmluvy
 - Výzva na predloženie dokladov preukazujúcich splnenie podmienok uchádzača, ktoré boli preukázane ČV,
 - Následne uzavretie zmluvy s úspešným, ak doklady predloží riadne , ak nie, uzavretie zmluvy s druhým, následne s tretím v poradí
- § 136 – žiadosť o nápravu
 - podanie žiadosti o nápravu sa vyžaduje v prípade podania námietok proti zámeru uzavrieť zmluvu RKBZ - zverejnenú Ex ante, proti podmienkam v oznámení, proti súťažným podkladom a proti podmienkam uvedeným vo výzve na predkladanie ponúk
 - možnosť po podaní námietok zjednať nápravu z vlastnej iniciatívy kontrolovaného, úrad konanie zastaví ak týmto odpadol dôvod námietky
- § 137 dohľad nad verejným obstarávaním
 - Úrad rozhoduje o námietkach podaných orgánom štátnej správy, ktorý osvedčí právny záujem v danej veci , ak boli poskytnuté finančné prostriedky z EÚ
- § 138 – konanie o námietkach
 - námietky sa podávajú proti určeným skutočnostiam, niektorým podaniam námietok musí predchádzať žiadosť o nápravu., na podanie námietok proti konkrétnym skutočnostiam sú určené termíny,

- úrad na základe doručených námietok vyzýva kontrolovaného na doručenie kompletnej dokumentácie, vyjadrenie k námietkam s uvedením predpokladanej hodnoty zákazky
 - podanie námietok nemá odkladný účinok na konanie kontrolovaného, okrem uzavretia zmluvy a otvárania časti ponuky „kritéria“,
 - kaucie sa pri zastavení konania z titulu späťvzatia námietok nevracia celá, ale 35 % sa stáva príjmom štátu,
 - úrad je viazaný obsahom podaných námietok,
 - v konaní o námietkach vydá jedno rozhodnutie o všetkých námietkach podaných „do tzv. otvárania časti ponuky „ostatné“ „a jedno rozhodnutie o všetkých námietkach podaných do oznámenia o výsledku.
 - Rozhodnutie môže byť vydané aj elektronickým dokumentom
- § 142 – Ex ante kontrola
 - nový inštitút, ak ide o nadlimitnú zákazku, hoci aj z časti financovanú zo zdrojov EU, môže verejný obstarávateľ požiadať úrad o výkon kontroly pred vyhlásením súťaže vo vzťahu k dokumentom, voči ktorým je možné podať námietky – t.j. oznámenie, súťažné podklady
 - výsledkom kontroly je oznámenie o súlade dokumentov zo zákonom
 - § 146 – kontrola postupu zadávania zákaziek
 - výsledným dokumentom je protokol, so zisteniami, aj keď je kontrola vykonaná pred uzavretím zmluvy
 - § 149 – správne delikty
 - inštitút uloženia pokuty uchádzačovi záujemcovi a dodávateľovi ak neposkytol súčinnosť s VO/O a zákaz činnosti účasti vo verejnom obstarávaní
 - nové pokuty a ich výška pri konkrétnych porušeníach zákona

Malá novela obsahuje ešte aj iné úpravy, viac menej legislatívneho charakteru a charakteru naviazania na vyššie uvedené základne legislatívne zmeny alebo zmeny a doplnenia zákona o verejnom obstarávaní, ktoré sú naviazané na vyššie uvedené ustanovenia. .

Informácia o legislatívnom procese návrhu veľkej novely, navrhované zmeny zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní, ktoré sú obsahom „veľkej novely“

Veľká novela bola prijatá dňa 19. 03. 2013 s účinnosťou odlišnou pre konkrétne ustanovenia, ktorými je novelizovaný zákon o verejnom obstarávaní č. 25/2006 Z. z.

Základné zmeny a úpravy ktoré novela priniesla sú uvádzané len informatívne, nakoľko presné znenie prijatého zákona nebolo k dnešnému dňu prípravy tohto dokumentu zabezpečiť a sú to tieto zásadné zmeny:

- postupy budú definované ako nadlimitné a podlimitné
- nový inštitút – I-bay – elektronické trhovisko pre tovary bežne dostupné pri podlimitných zákazkách, využitie povinné pre verejných obstarávateľov § 6a, pre obce možné
- centrálnym obstarávateľom pre verejných obstarávateľov podľa § 6a je Ministerstvo vnútra SR ,

- vedenie zoznamu referencií, úradom, povinnosť verejných obstarávateľov poskytovať a zasielať informácie o referenciách aj po splnení zákazky,
- vedenie zoznamu osôb, so zákazom účasti vo verejnom obstarávaní
- vytvorenie Rady úradu, ako druhostupňového odvolacieho orgánu úradu, rozhodovať bude o odvolaniach proti rozhodnutiam úradu o námietkach, rozhodovať o možnosti uzavrieť dodatky navyšujúce cenu predmetu zákazky, a o referenciách zapísaných, nezapísaných nevydaných,
- umožnenie subjektívnych kritérií pri vyhodnotení ponúk s objektívnym hodnotením
- deklarovanie definície mimoriadne nízkej ponuky
- úprava možnosti obmedzenia subdodávok a uplatnenia u požiadavky na umiestnenie prevádzky
- úprava posledných minút e-aukcie
- úprava povinnosti a možnosti využitia e-aukcie
- povinnosť zapísania v zozname podnikateľov
- možnosť udelenia výnimky z postupov zadávania podľa tohto zákona pri obstarávaní podlimitných zákaziek
- osobitné podmienky pri obstarávaní neprioritných služieb, resp. úprava možnosti uzavretia zmluvy s úspešným uchádzačom,
- zrušenie inštitútu odborne spôsobilých osôb
- možnosť akreditácie a certifikácie dokumentov a nástrojov vo verejnom obstarávaní.

Vzhľadom na skutočnosť, že nie sú známe v čase prípravy tohto dokumentu všetky relevantné informácie o presnom znení prijatej „veľkej novely“, je možné tieto informácie poskytnúť priamo až na prednáške.

Najčastejšie opakujúce sa nedostatky v procese verejného obstarávania pri aplikácii zákona č. 25/2006 z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“), ktoré majú vplyv na výsledok verejného obstarávania a viažu sa k správny deliktom

Najčastejšie opakujúce sa porušenia zákona o verejnom obstarávaní v procese verejného obstarávania vychádzajú z aplikačnej praxe úradu pri výkone dohľadu nad verejným obstarávaním. Tieto zistenia sú z procesov pred prijatím malej a veľkej novely, nakoľko tam ešte nie sú známe zistenia, nakoľko v súčasnosti bolo vyhlásený len veľmi málo postupov zadávania zákaziek za účinnosti malej novely a veľká novela ešte nenadobudla účinnosť.

Tieto porušenia, ktoré sa najčastejšie opakujú v procesoch verejného obstarávania sú zverejňované na webovej stránke úradu a to každoročne a aj napriek tomu sa rovnaké porušenia opakovane v procese verejného obstarávania vyskytujú.

Zverejnené najčastejšie opakujúce sa nedostatky nakoľko sú zverejnené na webovom sídle úradu, nebolo vhodné ich zapracovať do obsahu prednášky, ale k jednotlivým porušeniam Vám poskytnem komentár s upozornením a odporúčaním, ako je možné predchádzať týmto nedostatkom. A zisteniam porušenia zákona o verejnom obstarávaní.

Tento dokument neprešiel jazykovou úpravou.